

הפניקס פנסיה כללית

דו"ח אקטוארי

ליום 31 בדצמבר 2008

מרץ 2009

אדר תשס"ט

הצהרת האקטואר

נתבקשתי ע"י הפניקס חב' לניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה " הפניקס פנסיה כללית " ליום 31/12/2008.

אני מצהיר שאין לי כל יחסי גומלין עם הקרן, עם החברה המנהלת של הקרן, כהגדרתם בתקנה 53(2)(ה1) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964, ועם מי שיש להם זיקה לקרן או לחברה המנהלת של הקרן. איני מחזיק באמצעי שליטה באחד מאלה. לאף אחד מקרובי, כהגדרת "קרוב" בחוק ניירות ערך, אין יחסי גומלין כנ"ל.

אני מצהיר ומאשר כי :

1. הדו"ח האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.
- והכל כתוקפם ביום המאזן.
3.
 - א. הנהלת החברה המנהלת העבירה אלי אישור בכתב כי לא חתמה על הסכמים מיוחדים.
 - ב. הנכסים שנצברו, המצוינים בדוח, רשומים בהתאם למאזן החשבונאי של הקרן ליום 31/12/2008.
 - ג. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיפים קטנים (א) ו- (ב), וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדו"ח, הומצאו לי ע"י הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדו"ח, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדו"ח.
 - ד. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות ע"י השוואתם לנתוני השנה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני השנים הקודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.
- לפי מיטב שיקול דעתי, החישובים והערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדוח המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדו"ח, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 31/12/2008, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

חתימה:
ישעיהו אוריזר, אקטואר

30.03.2009
תאריך

1. פנסיית זקנה

1.1. **גיל פרישה לזקנה** – גיל 67 לגבר וגיל 64 לאישה. קיימת אפשרות לפרוש לפנסיה מוקדמת החל מגיל 60.

1.2. **חישוב פנסיית הזקנה** – פנסיית הזקנה מחושבת ע"י חלוקת הסכום הצבור שצבר המבוטח עד לפרישתו במקדם ההמרה בהתאם למין, גיל המבוטח, גיל בת הזוג, שנת הפרישה, תקופת ההבטחה אותה בחר המבוטח ורמת פנסיית שאירי הזקנה שבחר המבוטח.

1.3. **אפשרויות בפרישה** – התקנות מאפשרות לפרוש לפנסיית זקנה על בסיס אחת מהאפשרויות הבאות:

1.3.1. **פנסיית זקנה למבוטח בלבד** – הפנסיה משולמת למבוטח למשך כל ימי חייו. אלמנת הפנסיונר אינה זכאית לפנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור מבוטח שהגיע לגיל פרישה לזקנה כלא נשוי.

1.3.2. **פנסיית זקנה למבוטח עם תקופת הבטחה** – הפנסיה משולמת למבוטח למשך כל ימי חייו עם תקופה מובטחת של 5, 10, 15 או 20 שנים. במקרה פטירה בתוך תקופת ההבטחה יורשי הפנסיונר שבחר באופציה זו יהיו זכאים לסכום חד פעמי המבוסס על היוון יתרת תשלומי הפנסיה עד לתום תקופת ההבטחה. עם פטירתו של הפנסיונר לא תשולם פנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור מבוטח שהגיע לגיל פרישה לזקנה כלא נשוי.

1.3.3. **פנסיית זקנה ושאירי זקנה** – הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי הזקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה.

1.3.4. **פנסיית זקנה ושאירי זקנה עם תקופת הבטחה** – הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי זקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה. אם נפטר הפנסיונר בתוך התקופה המובטחת תקבל האלמנה 100% מפנסיית הזקנה עד לתום תקופת ההבטחה ולאחר מכן תקבל פנסיית שאירי זקנה בשיעור שבחר הפנסיונר עם פרישתו לפנסיה. אם גם האלמנה נפטרה בתוך תקופת ההבטחה, ישולם סכום חד פעמי ליורשים כאמור בסעיף 1.3.2.

1. פנסיית זקנה (המשך)

1.4. **היוון פנסיה** – בעת הפרישה לפנסיית זקנה ניתן להוון עד 25% מהפנסיה לתקופה של עד 5 שנים, אם המבוטח הוא בן פחות מ-80 בעת הפרישה.

2. פנסיית שאירי זקנה

2.1. **שיעור הפנסיה** - אלמנת מבוטח שפרש לפנסיית זקנה תהיה זכאית לפנסיית שאירי זקנה בהתאם לאפשרות שבחר המבוטח ובהתאם לשיעור הפנסיה שבחר בטווח שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה של המבוטח.

2.2. **הגדרת אלמנה** – מי שהייתה אשתו של המבוטח בעת הפרישה לפנסיה, או מי שהייתה ידועה בציבור כאשתו, והיא הוגדרה על ידו ככזו בבקשה להמרת הסכום הצבור לפנסיה. אם הפנסיונר נישא מחדש לאחר גירושין, או לאחר שהתאלמן אזי בת הזוג החדשה לא תהיה זכאית לפנסיה.

2.3. **פנסיה ליתומים** – ניתן לשלב בחישוב של פנסיית הזקנה גם פנסיה ליתומי פנסיונר (כהגדרתם בתקנון) לאחר פטירתו.

2.4. **תקופת תשלום הפנסיה לשאירי זקנה** – לאלמנה למשך כל ימי חייה וגם בנישואין מחדש תמשיך לקבל את הפנסיה.

3. החזרת כספים

3.1. **חישוב ערך פדיון** - מבוסס על הסכום הצבור בקרן לזכות המבוטח.

3.2. **זכאות למשיכת כספים** - מבוטח יהיה זכאי למשוך כספים מהקרן, בהתמלא כל התנאים הבאים יחדיו:

3.2.1. אם נותקו יחסי עובד מעביד (לגבי מבוטח שכיר).

3.2.2. לא משתלמת למבוטח פנסיה.

3.3. **החזר כספים למבוטח שנפטר ללא שאירים** – נפטר מבוטח ללא שאירים זכאים לפנסיה או שהשאירים הינם יתומים מעל לגיל 18 שכולם בחרו בהחזר כספים, יוחזרו הכספים לשאירים.

4. **דמי גמולים** - דמי הגמולים שיופקדו בקרן יהיו בהתאם להסדר התחיקתי וירשמו לגבי מבוטח-שכיר בחלוקה: תגמולים מעביד, פיצויים מעביד ותגמולים עובד.

5. הוראות כלליות

- 5.1. **עדכון פנסיה** - הפנסיה תעודכן מידי חודש בהתאם לשיעור השינוי במדד המחירים לצרכן. אחת לשנה יעודכנו הפנסיות החל מינואר של כל שנה בהתאם לתשואה הדימוגרפית שתתקבל בתחשיבים האקטואריים (תוך הימנעות מעדכון הפנסיות ככל שהעודפים הנובעים מהתשואה האקטוארית אינם עולים על 1%/(-1%) מההתחייבויות כלפי הפנסיונרים).
- 5.2. **חישוב הסכום הצבור** - חישוב הסכום הצבור מבוסס על דמי הגמולים ובתוספת התשואה נטו (לאחר ניכוי דמי ניהול מהצבירה) שהשיגה הקרן. אחת לשנה בחודש ינואר תתעדכן היתרה הצבורה בהתאם לתשואה האקטוארית שתתקבל בתחשיבים האקטואריים.
- 5.3. **פנסיית מינימום** – הזכאות לפנסיה מכל סוג מותנית ברמת פנסיה מינימלית בגובה של 5% מהשכר הממוצע במשק. פנסיה בסכום נמוך יותר תשולם למבוטח, אם יעדיף זאת על פני משיכת הסכום הצבור, בניכוי דמי ניהול.
- 5.4. **העברת כספים בין קופות גמל** - המבוטחים רשאים להעביר ל הפניקס פנסיה כללית כספים הצבורים לזכותם בקופות גמל אחרות ולהעביר כספים הצבורים לזכותם הפניקס פנסיה כללית לקופות גמל אחרות למטרת קצבה. העברת הכספים מבוססת על הסכום הצבור ולכן למעבר אין השפעה אקטוארית על הקרן.

6. איזון הקרן

- 6.1. **עידכון הסכום הצבור לפי התשואה למבוטחים** – הסכום הצבור של המבוטחים הפעילים והמוקפאים יתעדכן באופן שוטף על פי התשואה שתשיג הקרן בפועל.
- 6.2. **תשואה דמוגרפית לכלל המבוטחים בקרן** – נקבע במאזן האקטוארי עודף או גרעון אקטוארי אזי היתרות הצבורות והפנסיות של כל המבוטחים והפנסיונרים יעודכנו בשיעור העודף או הגרעון.
- 6.3. **תשואה הונית לפנסיונרים** – הפנסיה של הפנסיונרים תעודכן בגין עודף או גרעון אקטוארי הנובע מהתשואה בפועל שהשיגה הקרן על כספי הפנסיונרים וכן בגין עודף או גרעון אקטוארי הנובע מריבית ההיוון.
- 6.4. **מנגנון האיזון לפנסיונרים** – אחת לשנה, בעת עריכת המאזן האקטוארי, תתעדכן הפנסיה בהתאם לתשואה שתשיג הקרן ובהתאם לעודף האקטוארי בקרן. על מנת למתן את התנודות בעדכון הפנסיה תישמר עתודה לפנסיונרים בגובה של עד 1% מההתחייבויות לפנסיונרים.
- 6.5. **בסיסים טכניים ואקטואריים** – מקדמי ההמרה לחישוב פנסיה תמורת יתרה צבורה חושבו על בסיס ריבית שנתית ריאלי של 1.5% ועל בסיס הלוחות שפורסמו בחוזר האוצר מה – 17/5/2007.

7. דמי ניהול –

דמי הניהול שגובה החברה המנהלת לא יעלו על 0.1652% מסך נכסי הקרן בניכוי נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויותיה לפעילים (2% בחישוב שנתי) ובכפוף לקבוע בתקנון.

דמי ניהול שגובה החברה המנהלת לא יעלו על 0.1241% מסך נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויותיה לפנסיונרים שפרשו לפנסיה החל מ- 1.1.08 (1.5% בחישוב שנתי). פנסיונרים ותיקים (מי שפרש לפני 31.12.07) דמי ניהול שגובה החברה המנהלת הינם לפי השיעור הקבוע בתקנון שהיה במועד בתוקף בעת יציאתם לפנסיה.

נספח ג' - בסיסים טכניים ואקטואריים

8. החבויות האקטואריות בגין הפנסיונרים חושבו על בסיס הנתונים וההנחות המפרטים להלן.

8.1. **ריבית להיוון התחייבויות לפנסיונרים** – על בסיס ווקטור ריביות חסרות סיכון שפורסם ע"י החברה המצטטת נכון ליום 31/12/2008.

8.2. ביום 17/5/2007 פרסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון באוצר הוראות לקרנות הפנסיה לערוך את הדוחות האקטואריים החל מיום 31/12/2007 על בסיס מערכת הנחות חדשה. החישובים האקטואריים הותאמו להוראות אלו כמפורט להלן.

8.3. **לוחות תמותה –**

8.3.1. **לפנסיונרים** – לפי לוח פ4 המתאים לקרן פנסיה עם אופציה להבטחת פנסיה.

8.3.2. **לאלמנים/אלמנות** – לפי לוח פ5 בהוראות האוצר.

8.3.3. **לנכים** – שיעורי תמותה של 2% לשנה עד גיל 59 והחל מגיל 60 שיעור התמותה יהיה לפי לוח פ4.

8.3.4. **שיפורים עתידיים בתוחלת החיים** – על מנת לתת ביטוי לשיפורים עתידיים בתוחלת החיים הוקטנו שיעורי התמותה על פי לוח פ7 והמודל המוצג בסעיף 8 בהוראות האוצר.

8.3.5. **שיעורי נישואין** – לפי הנתונים שהופיעו בקובץ נתוני הפנסיונרים שהועבר אלי.

8.3.6. **הפרש גילאים בין בני זוג** – לפי הנתונים בקובץ הפנסיונרים ובאין נתונים לפי הפרש של 6 שנים לגבי מבוטח והפרש גיל של 3 שנים לגבי מבוטחת.

8.3.7. **נתונים על ילדים** – מספר ממוצע של ילדים וגילם הממוצע לפי לוח פ11 בהוראות האוצר.

9. **נתונים**

9.1. **פנסיונרים - החישובים** התבססו על נתוני הפנסיונרים נכון ל-31/12/2008.

9.2. **מבוטחים פעילים ולא-פעילים** – החישובים התבססו על נתוני הקרן ליום 31/12/2008.

נספח ד' – הערות האקטואר

10. **תשואה הונית לפנסיונרים** - במהלך שנת 2008 השיגה הקרן תשואה הונית שהייתה נמוכה מהתשואה הצפויה. כמו כן הריביות להיוון ירדו יחסית לדוח הקודם. כתוצאה מכך הקרן תקטין את הפנסיה המשולמת לפנסיונרים בשיעורים המפורטים בדוח האקטוארי.